

TEOSOFISEN SEURAN SUOMALAINEN SEKTSIONI.

Marraskuun 4 p:nä klo 6 j. p.p. kokoontui teosofisen liikkeen huoneustoon Helsingissä noin 80 asianharrastajaa keskustelemaan Teosofisen Seuran laillisesta ulottamisesta Suomeen. Kysymyksen alusti kirjailija Pekka Ervast, joka pitkässä esityksessään puhui seuraavaan tapaan:

»Veljet ja sisaret! Täällä Suomessa on jo muutaman vuoden kuluessa tehty työtä teosofisten aatteiden puolesta, ja monessa on herännyt halu liittyä Teosofiseen Seuraan. Suomessa on kyllä T. S:n jäseniä, mutta ne ovat kuuluneet Seuran skandinavilaiseen, ruotsalaiseen sektsioniin eli osastoon, ja sen johdosta on ilmaantunut ajatus, että voitaisiin mahdollisesti Suomeenkin perustaa T. S:n osasto, johon suomenkielisetkin suomalaiset voisivat liittyä jäseniksi. Sitävarten ovat muutamat helsinkiläiset T. S:n jäsenet kutsuneet tämän kokouksen kokoon keskustelemaan siitä, olisiko mahdollista perustaa Suomeen T. S:n suomalaista haaraosastoa.

Tahtoisin tämän johdosta esittää pari näkökantaa. Puhun ensiksi siitä, mitä itse Seura on, ja sitten, miten on kehkeytynyt ajatus suomalaisen osaston perustamisesta.

En voi nyt laajemmalla selittää T. S:n tehtäviä y. m., vaan puhun suoraan sydämeistä sellaisien sydämiin, joiden jo luulen harrastavan tätä aatetta. T. S. ei ole mikään ulkonainen, jokapäiväinen seura, ei taloudellisesti käytännöllinen yhdistys, jolla kyllä on aatteellinen, mutta samalla aineellinen tarkoitusperä ja jossa tärkein asia on jäsenmaksut ja käytännölliset toimenpiteet. T. S. on jotakin paljon merkillisempää. Se on saanut alkunsa siitä, että muutamat, joita kutsutaan mestareiksi, adepteiksi, vihityiksi ja joihin luettaisiin ihmiskunnan suurimmat opettajat, valitsivat opetuslapsia ja lähettivät heidät ulos maailmaan julistamaan eräitä unhoon joutuneita totuuksia ja perustamaan seuran tätä tarkotusta varten. Näitä opetuslapsia oli H. P. Blavatsky, joka v. 1874 tuli Amerikkaan ja siitä asti rupesi suullisesti ja kirjallisesti toimimaan teosofisten aatteiden puolesta. Teosofinen Seura perustettiin v. 1875 Newyorkissa ja alussa siihen kuului vain muutamia jäseniä, niiden joukossa mies, joka heti alussa valittiin presidentiksi ja joka vielä tänäpäivänä on T. S:n presidentti, eversti H. S. Olcott. Nykyään hän asuu Intiassa, jossa on Seuran pääkorterit.

Teosofisen Seuran tehtävä oli heti alussa auttaa Madame Blavatskyä hänen työssään, ja nyt H. P. B:n kuoltua, sen tehtävänä on jatkaa samaa työtä. Seuran ensimmäisessä ohjelmapykälässä on lausuttuna ensimmäinen suuri totuus, jota se julistaa: ihmiskunnan yhteisen veljeyden aate. Toinen totuus, jota Seuran tehtävänä on julistaa, on se, että kaikki uskonnot ovat opettaneet samoja periaatteita, joskin niiden opeissa on voinut olla pieniä eroavaisuuksia. Näiden ja monien muiden totuuksien julistaminen on siis Seuran ulkonainen tehtävä, sen on kuljetettava totuuden tulisoihutua, jonka vanhat totuuden tietäjät ovat sytyttäneet, ja kutsuttava ihmisiä totuutta etsimään. Sen tehtävä on ulkonaisestikin vakavaa ja suurenmoista laatua.

Mutta tällä Seuralla on sisällinenkin puoli. Koska se on saanut alkunsa noista pyhistä kehittyneistä ihmisistä, mestareista, on sen tehtävä myöskin kasvattaa jäseniään niiden välittömiksi opetuslapsiksi, sillä jos Seuralla olisi ainoastaan ulkonainen tarkoitus, kirjallisuudella, luennoilla y. m. julistaa eräitä totuuksia, niin voisi siitä haihtua sen elävä henki ja se tulisi vain käytännöllisesti toimivaksi seuraksi. Sen sisäinen tarkoitus on lausuttuna sen kolmannessa tehtävässä ja samalla ensimmäisessä. 3:nnessä sanotaan tehtäväksi: »tutkia ihmisen salaisia voimia», siis edetä kehityksen tiellä ja itse tulla yhteyteen näkymättömien opettajien kanssa. Ja koska ensimmäinen tehtävä on »perustaa yleisen veljeyden ydin», niin Seuran ei ainoastaan tule julistaa yleistä veljeyttä, vaan itse olla veljeyden ydin, siten että siinä viihtyy veljellisesti ja kasvaa veljeyteen ihmisiä kaikista eri uskonnoista, maailmankatsomuksista ja yhteiskunta-asetuksista, ihmisiä, jotka ulkonaisesti voivat olla hyvin erilaisia mutta jotka kaikki tahtovat kehittyä ja kasvattaa ihmisystävällistä henkeä. Tämä on Seuran sisäinen ja samalla viimeinen ja ensimmäinen tehtävä. Sen pitää käytännöllisesti ja yksinkertaisesti ratkaista kaikki ne kysymykset, joita ihmiset miettivät, valtiolliset ja yhteiskunnalliset ja kaikki, jotka asettavat muureja ihmisten väliin. Teosofiseen Seuraan liittyessä pitää häipyä olemattomiin rikkaus ja köyhyys, ylhäinen

tai alhainen yhteiskunta-asema, sukupuoli, uskonto- ja rotu-erotukset. Ole juutalainen, muhametilainen, mormooni, kristitty, materialisti, ateisti tai mikä tahansa, mutta jos tunnustat, että me kaikki olemme veljiä ja totuuden etsijöitä emmekä sen tietäjiä, silloin olet tervetullut T. S:aan ja saat osaksesi semmoista kohtelua, jota itse osotat meille. Jos tunnet itsesi veljeksi T. S:n muiden jäsenten kanssa, niin ole varma siitä, että hekin tuntevat itsensä sinun veljiksesi.

Seuran ulkopuolinen, maailmaan päin käännetty tehtävä on siis teosofisten totuuksien julistaminen, sen sisäinen on olla veljeskuntana, jossa kaikki jäsenet totisesti tuntevat itsensä veljiksi ja ovat tilaisuudessa kehittämään itsessään veljeyden tunnetta. Ja toisiaankin on tämä tehtävä vakava ja ylevä.

Jos nyt katsomme, millä tapaa Seura on näitä aatteita maailmassa toteuttanut, millä tapaa toiminut, niin näemme, että tämä Seura ylen pienestä alustaan nyt 31 vuoden kuluttua on kasvanut suureksi yleismaailmalliseksi liikkeeksi. Jäsenlukunsa puolesta se tosin ei ole ylen suuri verrattuna moneen muuhun yleismaailmalliseen liikkeeseen, kuten esim. spiritismiin, jonka jäseniä luetaan miljoonissa. Teosofisen Seuran jäseniä on 13 á 14 tuhatta ainoastaan. Mutta mitä pienempi se on ulkonaisesti, sitä mahtavampi sisällisesti. Sillä on jäseniä kaikissa maissa, ja, mikä on tärkeintä, sen aatteet ovat levinneet äärettömän laajalle. Kaikkialla sen varsinaisten jäsenten ulkopuolella on sen aatteilla hartaita kannattajia ja sen opit ovat tunkeutuneet syvälle kaikkiin inhimillisen ajattelun aloihin. Maailma vähitellen imee itseensä sen opetukset, useinkin tietämättä, mistä ne ovat kotoisin.

Alussa, kun jäseniä oli vähäsen, liittyivät kaikki jäsenet välittömästi Seuran presidentin ja hallinnon alaisiksi. Mutta kun tuli yhä enemmän jäseniä eri maista, täytyi Seuraan perustaa erityisiä osastoja eri maita varten. Siten syntyi brittiläinen osasto, syntyi osasto Intiaan, jonne hallinto ja perustajat jo vuonna 1879 olivat muuttaneet, syntyi amerikkalainen osasto j. n. e. Pääkortteri oli nyt Intiassa ja osastot eli seksionit tulivat autonomisiksi, saivat itse hallita itseään ja järjestää omat asiansa, kunhan niiden säännöt eivät olleet ristiriidassa T. S:n yleisten sääntöjen kanssa, ja sihteerinsä kautta olivat ne yhteydessä presidentin, Olcottin kanssa. Tämä lienee useimmille tunnettua. Mutta huomattakoon yksi asia. Kun T. S. leviää johonkin maahan, liittyy siihen ensin irtojäseniä. Ne tahtovat tutkia teosofiaa ja syventyä sen oppeihin. Mutta kun samalla paikkakunnalla on useampia jäseniä, herää niissä pian halu yhdessä tutkia ja tehdä työtä sekä saattaa muitakin ihmisiä osallisiksi tästä onnellistuttavasta maailmankatsomuksesta. He liittyvät yhteen ja perustavat n. s. looshin. Nyt tulevat heidän maksunsa vähemmiksi. Seuran irtojäsen maksaa esim. vuosimaksuna yhden punnan (n. 25 mk.), looshin jäsen 5 shillinkiä (Smk. n. 6: 50). Silloin ei mene niin paljon varoja pääkortteriin, vaan ne voidaan käyttää omaan paikalliseen työhön. Loohissa pitää aina olla vähintään seitsemän jäsentä, siis 7 sellaista henkilöä, jotka tahtovat julkisestikin olla teosofeja, uskovat asiaan ja tekevät työtä sen puolesta, ja kun näitä paikallisyhdistyksiä on syntynyt jossain maassa seitsemän, voivat ne presidentiltä saada luvan perustaa haaraosaston, joka käsittää koko maan. Silloin tulee taloudellinen puoli vielä paremmaksi. Keskushallinnolle menee ainoastaan neljäs osa kaikista vuosimaksuista ja osastolla on valta määrätä maksunsa kuinka pieneksi se tahtoo. Jos esim. maksu on 2 mk., menee T. S:n pääkortteriin Intiassa ainoastaan 50 p. henkeä kohti. Tämä taloudellinen etu on vastapainona sille edesvastuulle, jonka osaston perustajat sillä toimellaan ottavat päälleen. He seisovat nyt osastona eli seksionina T. S:n edessä, valiojoukkona, joka tahtoo kannattaa ja korkealle kohottaa totuuden tulisoihtua omassa maassaan.

Tämä on tärkeä asia. Jos tahdomme Suomeen perustaa T. S:n suomalaisen osaston, niin vaaditaan, että meillä on 7 eri looshia eri osissa maata ja kussakin 7 jäsentä, jotka tahtovat jotakin asian puolesta vaikuttaa¹⁾. Eihän voi vaatia, että jokainen pitäisi esitelmää, kirjottaisi j. n. e., mutta eivät he

---

¹⁾ Ote Teosofisen Seuran yleisistä säännöistä: § 34. Seitsemän tai useamman rekisteröityn paikallisyhdistyksen (looshin) pyynnöstä voi Seuran presidentti perustaa seksionin. § 36. Jokainen looshi ja seksioni saa itse määrätä omat sääntönsä sillä edellytyksellä, että ne eivät sodi Seuran yleisiä sääntöjä vastaan. Ne pysyvät voimassa, ellei presidentti kieltäydy niitä vahvistamasta. § 41. Jokainen seksioni maksaa yleiseen kassaan neljännen osan kaikista saamistaan sisäänkirjotus- ja vuosimaksuista.

ainakaan saa hävetä teosofin nimeä, vaan heidän pitää osata jossain määrin selittää muille ihmisille mitä teosofia on ja mitä Seura on ja mitä se puuhaa. Looshin pitäisi paikkakunnalleen perustaa lainakirjasto, minne vieraat saavat tulla lainaamaan kirjoja ja tapaamaan teosofeja, joilta voivat saada tietoja teosofiasta.

Tähän saakka on ollut voimassa määräys, että T. S:n skandinavilainen seksioni eli osasto käsittää paitsi Ruotsin, Norjan ja Tanskan myöskin Suomen, niin että meikäläiset T. S:n jäsenet ovat kuuluneet tähän osastoon. Mitenkä on kehittynyt ajatus oman seksionin perustamisesta Suomeen? Siten että suomalaiset, jotka harrastivat teosofiaa, eivät tahtoneet liittyä tähän aivan vieraskieliseen osastoon. Maksut olivat jotenkin korkeat, koska niihin sisältyi m. m. osaston aikakauslehden Teosofisk Tidskriftin, hinta. Tämä lehti tuli vapaasti jokaiselle jäsenelle, mutta suomalaiselle, joka ei ymmärrä ruotsinkieltä, se olisi ollut tarkotukseton²⁾. Toiselta puolen ovat Suomessa valtiolliset ja yhteiskunnalliset olot olleet sellaiset, että jokaisen yhdistyksen perustamiseen on täytynyt pyytää lupaa ja vahvistusta senaatilta, joka monestakin syystä olisi voinut sen kieltää. Jos olisimme tahtoneet perustaa Suomeen jonkun looshin ja saaneet sille vahvistuksen, niin ei olisi vielä ollut mitään takeita siitä, että muitakin loosheja vastaisuudessa voitaisiin perustaa. Sentähden oli luonnollinen ajatus, että meidän valtiollisten olojen tähden pitäisi kohta pyytää seksionin eli osaston perustamiseen lupa. Sitten keskustelimme ruotsalaisten kanssa ja sovimme kirjeenvaihdon kautta eversti Olcottin kanssa siitä, että seuraava keino olisi mahdollinen itse Seuran sääntöihin nähden. Koska Suomesta yli 50 jäsentä kuului skandinavilaiseen seksioniin, voisivat nämä ryhmittä ja ikäänkuin paperilla perustaa seitsemän looshia ja yhdessä anoa seksionille luvan. Näin olisi asia Seuraan nähden ratkaistu.

Mutta meidän tätä puuhatessamme muuttuivat valtiolliset olomme. Eduskunta laati lain yhdistymisvapaudeksi, ja jos se vahvistetaan, niinkuin toivottavasti piankin tapahtuu, ei meidän tarvitse pelätä luvan saantia, vaan saamme jättää sääntömme senaattiin rekisteröitäviksi. Silloin ei ole meillä mitään syytä tai oikeutta heti perustaa seksionia, ennenkuin meillä todellisuudessa on seitsemän looshia. Mutta mistä ne saadaan? Näemme, että Helsingissä ilman muuta voidaan perustaa kaksi looshia, toinen ruotsalainen, toinen suomalainen. Mutta missä ovat muut viisi looshia? Minä en tiedä, onko maaseudulla niin paljon sellaisia ihmisiä, jotka suorastaan palavat halusta tehdä työtä teosofian puolesta ja jotka ovat syventyneet ja perehtyneet tähän maailmankatsomukseen ja teosofisiin oppeihin. Ainakin viidessä osassa maatamme pitäisi olla ainakin seitsemän henkilöä kussakin paikassa, joita syystä voitaisiin kutsua teosofeiksi. Tätä asiaa pitää tarkasti punnita. Minusta on ainakin aivan välttämätön ehto, ennekuin osasto perustetaan, että jonkunmoisen tiedustelun kautta saadaan varmuus, onko ainakin viidessä paikassa seitsemän teosofia, jotka näin omasta tahdosta ja halusta ovat valmiit astumaan rintamaan. Jos niitä on, silloin saadaan T. S:n suomalainen seksioni muitta mutkitta ennen mainitsemaani tavalla.

Mutta jos huomaisimme, ettei niitä ole, tulee toinen kysymys: mitä me silloin voimme tehdä? Ja tähän kysymykseen on tietääkseni vain kaksi vastausta. Toinen mahdollisuus on, että muodostaisimme esim. Helsingissä looshin välittömästi Olcottin alaiseksi. Vuosimaksut olisivat silloin suuret enkä tiedä, olisiko silloin esim. sitä mahdollisuutta, mikä on skandinavilaisen seksionin sääntöjen mukaan, että hyvin köyhä pääsee kaikista maksuista. Mutta toinen mahdollisuus on, että me sittenkin liittyisimme skandinavilaiseen seksioniin ja muodostaisimme sen alaisia suomalaisia loosheja. Silloin voitaisiin ehkä järjestää asiat niin, että verrattain pieni raha menisi Ruotsiin ja suurin osa voisi jäädä Suomeen. Ja kun siten seitsemän looshia olisi vähitellen syntynyt, olisi helppo erota skandinavilaisesta osastosta ja perustaa oma seksioni Suomeen».

Tämän alustuksen päätyttyä valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Pekka Ervast ja pöytäkirjuriksi ylioppilas Valvanne. Nyt syntyi innokas keskustelu, jossa käytettiin 35 puhevuoroa ja josta kävi selville, että mielet olivat täynnä innostusta teosofisen aatteen ja työn puolesta. Yksimielisesti kaikki puhujat kannattivat Teosofisen Seuran suomalaisen osaston muodostamista ja sanoivat luottavansa siihen, että maaseudulla hyvin helposti voitaisiin perustaa loosheja. Toimittaja Palomaa huomautti

---

²⁾ Vuodesta 1907 alkaen poistuu aikakauslehden tilaushinta vuosimaksusta.

nimenomaan, että hän luentomatkoillaan oli tavannut runsaasti henkilöitä, joiden asianharrastus oli vakavaa laatua. Muutamat puhuvat lisäsivät vielä, että jos ei heti voitaisi muodostaa omaa seksionia, olisi epäilemättä asianharrastus niin suuri, että monet olisivat valmiit liittymään skandinavilaiseen osastoon, jotta sitä tietä, kuten alustaja ehdotti, vähitellen syntyisi seksionia varten tarvittava määrä loosheja. Koska yleinen mielipide kuitenkin oli oman suomalaisen osaston puolella, päätettiin yksimielisesti ensin tiedustella, paljonko jäseniksi pyrkijöitä olisi maaseudulla ja paljonko innokkaita teosofeja, jotka loosheiksi voisivat yhtyä; ja samalla, olisivatko nämä asianharrastajat halukkaat astumaan skandinavilaiseen seksioniin, siinä tapauksessa ettei heti saataisi pystyyn seitsemän looshea. Tästä asiasta selkoa ottamaan asetettiin komitea, jonka jäseniksi valittiin kamreeri Herman Hellner, toimittaja V. Palomaa ja kirjailija Pekka Ervast. Kun komitea on tiedustelunsa päättänyt, on sen kutsuttava kokoon uusi kokous, jossa lopullisesti päätetään, mitä tietä on kulkeminen.

Tässä laatuaan ensimmäisessä teosofikokouksessa vallitsi mitä iloisin ja ystävällisin mieliala. Kun kokous päättyi kellon lähetessä 9, hajosivat osanottajat koteihinsa, kukin arvattavasti sydämessään toivoen mitä parasta tulevaisuutta teosofian asialle Suomessa.